

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 7ης Ιουλίου 1998

σχετικά με τη λήψη ορισμένων μέτρων για την ενίσχυση της νομικής προστασίας των τραπεζογραμμάτων και κερμάτων σε ευρώ

(ECB/1998/7)

(1999/C 11/08)

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ,

Αφού έλαβε υπόψη το καταστατικό του ευρωπαϊκού συστήματος κεντρικών τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (εφεξής καλούμενο «Καταστατικό»), και ιδιαίτερα το άρθρο του 34.1,

Εκτιμώντας:

ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 974/98 του Συμβουλίου, της 3ης Μαΐου 1998, περί καθιέρωσης του ευρώ⁽¹⁾ προβλέπει τριετή μεταβατική περίοδο από την ημερομηνία καθιέρωσης του ευρώ μέχρι την έκδοση τραπεζογραμματίων και κερμάτων σε ευρώ από το ευρωπαϊκό σύστημα κεντρικών τραπεζών (εφεξής καλούμενο «ΕΣΚΤ») και από τα κράτη μέλη·

ότι ορισμένοι θεσμικοί και οικονομικοί φορείς έχουν εκδώσει κέρματα και τραπεζογραμμάτια διαφόρων αξιών σε ευρώ, τα οποία δεν συνιστούν νόμιμο αναγνωρισμένο χρήμα· ότι είναι πιθανό τα φαινόμενα αυτά να πληθύνονται όσο πλησιάζει η ημερομηνία κυκλοφορίας των τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ, σε ορισμένες περιπτώσεις με την καλόπιστη πρόθεση της εξοικείωσης του κοινού με το νέο ενιαίο νόμισμα·

ότι η έκδοση μη νόμιμο αναγνωρισμένου χρήματος σε τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ, ακόμη και αν πραγματοποιείται με το σκοπό της εκ των προτέρων διαπαιδαγώγησης του πληθυσμού σχετικά με την προσεχή μετάβαση στο ευρώ, είναι πιθανόν να προκαλέσει κακή πρακτική, απάτη ή λάθη, ιδιαίτερα σε βάρος των ηλικιωμένων και των μη ενημερωμένων·

ότι στα περισσότερα κράτη μέλη ισχύουν νομοθετικές διατάξεις, σύμφωνα με τις οποίες το δικαίωμα έκδοσης κερμάτων και τραπεζογραμματίων σε διάφορες αξίες της εθνικής νομισματικής μονάδας περιορίζεται στις εθνικές νομισματικές αρχές· ότι στο άρθρο 105 Α, παράγραφος 1 της συνθήκης ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (εφεξής καλούμενη «συνθήκη») αναφέρεται ότι: «Η ΕΚΤ έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπει την έκδοση τραπεζογραμματίων μέσα στην Κοινότητα. Η ΕΚΤ και οι εθνικές

κεντρικές τράπεζες μπορούν να εκδίδουν τέτοια τραπεζογραμμάτια. Τα τραπεζογραμμάτια που εκδίδονται από την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες είναι τα μόνα τραπεζογραμμάτια που εκδίδονται από την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες είναι τα μόνα τραπεζογραμμάτια που αποτελούν νόμιμο χρήμα μέσα στην Κοινότητα· ότι το νομοθετικό σύστημα των κρατών μελών πρέπει να διασφαλίζει ότι δεν θα εκδίδονται τραπεζογραμμάτια χωρίς τη σχετική εξουσιοδότηση·

ότι, όσον αφορά την παρούσα σύσταση, ως μη νόμιμα τραπεζογραμμάτια και κέρματα νοούνται εκείνα τα τραπεζογραμμάτια και κέρματα που είτε βασίζονται κατά προσέγγιση στα σχέδια των νόμιμων τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ είτε συνιστούν απομιμήσεις των πραγματικών τραπεζογραμματίων και κερμάτων και μπορούν να εκληφθούν ως πραγματικά τραπεζογραμμάτια και κέρματα, εκδίδονται δε με σκοπό να χρησιμοποιηθούν ως μέσα πληρωμής μέσα στα όρια περιορισμένης έκτασης, για περιορισμένο χρονικό διάστημα και για περιορισμένο αριθμό αγαθών ή υπηρεσιών, ή τα οποία μπορούν να δημιουργήσουν σύγχυση κατ' άλλον τρόπο στον τομέα των πληρωμών, εφόσον τυγχάνουν ευρείας κυκλοφορίας·

ότι, στον τομέα των τραπεζογραμματίων, η μετάβαση στο ευρώ σημαίνει ότι χρειάζεται να τεθεί σε κυκλοφορία μια πλήρης νέα σειρά σχεδίων και αξιών τραπεζογραμματίων, τα οποία συνιστούν νόμιμο χρήμα, στο εσωτερικό γεωγραφικής έκτασης που υπερβαίνει τα τρέχοντα εδαφικά όρια μέσα στα οποία χρησιμοποιούνται τα εθνικά τραπεζογραμμάτια· ότι η καθιέρωση νέων σχεδίων σημαίνει ότι αρχικά το ευρώ κοινό δεν θα είναι εξοικειωμένο με τα νέα σχέδια και τις νέες αξίες των τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ· ότι το νομικό καθεστώς που έχει εφαρμογή σε θέματα παραχάραξης στο εσωτερικό της ως άνω εκτεταμένης περιοχής κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων διαφέρει από το ένα κράτος μέλος στο άλλο· ότι τα τραπεζογραμμάτια ευρώ φυλάσσονται επίσης ως αποθέματα εκτός των γεωγραφικών ορίων της νομισματικής ένωσης, γεγονός που οδηγεί σε ευρύτερο γεωγραφικό πεδίο κυκλοφορίας· ότι ο ως άνω συνδυασμός παραγόντων μπορεί να συμβάλει στην αύξηση των κινδύνων παραχάραξης τραπεζογραμματίων κατά τις περιόδους πριν και μετά από την ημερομηνία έκδοσης των τραπεζογραμματίων ευρώ·

ότι οι κίνδυνοι παραχάραξης είναι πιθανό να αυξηθούν, αν ληφθούν υπόψη τα τεχνικά μέσα που διατίθενται σήμερα

(¹) ΕΕ L 139 της 11.5.1998, σ. 1.

για την αναπαραγωγή τραπεζογραμματίων· ότι σήμερα υπάρχουν σε έγχρωμα φωτοαντιγραφικά μηχανήματα και ηλεκτρονικών μηχανημάτων για την εισαγωγή στοιχείων μηχανισμοί κατάλληλοι για την ανίχνευση τραπεζογραμματίων και την παρεμπόδιση της αναπαραγωγής τους· ότι τα τραπεζογραμμάτια ευρώ είναι εφοδιασμένα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που είναι απαραίτητα για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των ως άνω μηχανισμών· ότι πρέπει να εξεταστούν νομοθετικά μέσα για την υποχρεωτική ενσωμάτωση των ως άνω μηχανισμών στα μηχανήματα έγχρωμης φωτοαντιγραφής και στα ηλεκτρονικά μηχανήματα εισαγωγής στοιχείων εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ώστε να προστατεύονται οι οικονομικοί φορείς έναντι των αυξημένων κινδύνων παραχάραξης τραπεζογραμματίων· ότι το ψήφισμα του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 1997, που ορίζει τις προτεραιότητες συνεργασίας στους τομείς δικαιοσύνης και εσωτερικών για την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 1998 μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ⁽¹⁾, παρέχει προτεραιότητα στην καταπολέμηση της χρήσης νέων τεχνολογιών για σκοπούς που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του ποινικού δικαίου και στην εφαρμογή των τεχνολογιών αυτών για την καταπολέμηση του εγκλήματος·

ότι οι προσπάθειες για την παρεμπόδιση της παραχάραξης αφορούν τόσο την Κοινότητα, δυνάμει της αρμοδιότητάς της σχετικά με το ενιαίο νόμισμα, όσο και τα κράτη μέλη, δυνάμει των αρμοδιοτήτων τους στο πεδίο του ποινικού δικαίου και των πολιτικών για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος·

ότι, ωστόσο, το ΕΣΚΤ ενδιαφέρεται ουσιαστικά για τη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων με τα οποία διασφαλίζεται η ομαλή μετάβαση στην καθολική κυκλοφορία του ευρώ καθώς και η αποδοχή των τραπεζογραμματίων ευρώ από το κοινό· ότι το ενδιαφέρον αυτό προϋποθέτει τη διατύπωση σύστασης, στην οποία ορίζονται ορισμένοι στόχοι πολιτικής, ενώ παρέχεται στις αρμόδιες αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών η δυνατότητα εξέτασης των ως άνω στόχων και λήψης κατάλληλων μέτρων για την υλοποίησή τους·

ότι το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα κράτη μέλη πρέπει να θεωρούν την προσεχή έκδοση των τραπεζογραμματίων ενιαίου νομίσματος ως ένα γεγονός που οφείλει να οδηγήσει σε αναθεώρηση των πολιτικών που εφαρμόζονται σήμερα στα κράτη μέλη για την καταπολέμηση της παραχάραξης νομισμάτων·

ότι στο άρθρο Κ.1 της συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπεται συνεργασία των αστυνομικών δυνάμεων για την πρόληψη και την καταπολέμηση σοβαρών μορφών διεθνούς εγκλήματος· ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 της σύμβασης Europol της 26ης Ιουλίου 1995⁽²⁾, απαιτείται ομόφωνη απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να δοθεί εντολή στην Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία να αντιμετωπίσει την πλαστογράφηση του χρήματος και των μέσων πληρωμής· ότι μπορεί να ανατί-

θεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η ως άνω συνεργασία μεταξύ εθνικών αστυνομικών δυνάμεων στον τομέα της κατασκευής πλαστών χρημάτων και μέσων πληρωμής· ότι είναι ιδανικό να καθιερωθεί η ως άνω συνεργασία πριν από την κυκλοφορία των τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ,

ΕΝΕΚΡΙΝΕ ΤΗΝ ΕΞΗΣ ΣΥΣΤΑΣΗ:

1. Τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας πρέπει να μην προωθούν, αλλά μάλλον να αποθαρρύνουν και να ελέγχουν αυστηρά την έκδοση, την κατοχή και τη χρήση μη νόμιμου χρήματος σε μορφή κερμάτων και τραπεζογραμματίων ευρώ, ιδιαίτερα πριν από την 1η Ιανουαρίου 2002.
2. Τα κράτη μέλη πρέπει να χρησιμοποιήσουν τα αναγκαία νομοθετικά μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης προς την απαγόρευση έκδοσης μη νόμιμων τραπεζογραμματίων, όπως ορίζεται στο άρθρο 105 Α παράγραφος 1 της συνθήκης. Οι υπάρχουσες εθνικές νομοθετικές διατάξεις για την προστασία του αποκλειστικού δικαιώματος των εθνικών κεντρικών τραπεζών σχετικά με την έκδοση εθνικών τραπεζογραμματίων πρέπει να προσαρμοστούν, όπου είναι απαραίτητο, πριν από το έτος 2002, ώστε να καλύπτει το αποκλειστικό δικαίωμα που παρέχει η συνθήκη στην ΕΚΤ σχετικά με τα τραπεζογραμμάτια.
3. Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι τα σχέδια των τραπεζογραμματίων τυγχάνουν νομικής προστασίας σε ό,τι αφορά την πνευματική ιδιοκτησία.
4. Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να εξετάσουν τη δυνατότητα αναθεώρησης των υφιστάμενων πολιτικών καταπολέμησης της παραχάραξης, με σκοπό την καθιέρωση κοινής εκστρατείας ως θέμα κοινού ενδιαφέροντος, την αξιολόγηση της ανάγκης εναρμόνισης των διατάξεων του ποινικού δικαίου στον τομέα της παραχάραξης, την εξασφάλιση ευρείας συνεργασίας των θεσμικών φορέων και του δικαστικού και αστυνομικού σώματος, τη διατύπωση νέων συμφωνιών για τον ίδιο σκοπό, την επιδίωξη στενότερου συντονισμού με κυβερνήσεις και οργανισμούς χωρών εκτός της ΕΕ, την ανάλυση των νέων τεχνολογιών που προσφέρονται για την παραχάραξη τραπεζογραμματίων και την υλοποίηση ή την εξέταση οποιουδήποτε άλλου πιθανού μέτρου.
5. Πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα συνεργασίας μεταξύ των εθνικών αστυνομικών δυνάμεων στον τομέα της κατασκευής πλαστών χρημάτων και μέσων πληρωμής, είτε μέσω της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Europol) είτε μέσω της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και η δυνατότητα εμπλοκής της ΕΚΤ στις ως άνω διεργασίες.
6. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να εξετάσουν τη δυνατότητα προώθησης νομοθετικών μέτρων που αποσκοπούν στην παρακράτηση πλαστών τραπεζο-

(1) ΕΕ C 11 της 15.1.1998, σ. 1.

(2) ΕΕ C 316 της 27.11.1995, σ. 2.

- γραμματίων ευρώ, όταν αυτά διαπιστωθούν, από πιστωτικά ιδρύματα και λοιπούς φορείς είσπραξης και διαχείρισης μετρητών, και στη συνέχεια στην παράδοση των πλαστών τραπεζογραμματίων στις αρμόδιες αρχές εφαρμογής του νόμου.
7. Πρέπει να εξεταστεί η περίπτωση θέσπισης κοινοτικής νομοθεσίας, βάσει της οποίας καθίσταται υποχρεωτική η εγκατάσταση στα έγχρωμα φωτοαντιγραφικά μηχανήματα και μηχανήματα αναπαραγωγής γραφικών σχεδίων, τόσο κοινοτικής κατασκευής όσο και εισαγωγής από το εξωτερικό, μηχανισμών που επιτρέπουν την αναγνώριση των τραπεζογραμματίων και την παρεμπόδιση της αναπαραγωγής τους.
- Για να διασφαλιστεί η καθιέρωση αντίστοιχου καθεστώτος και σε άλλες χώρες, συνιστάται η παράλληλη διοργάνωση διεθνούς διάσκεψης.
8. Η παρούσα σύσταση απευθύνεται στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και τα κράτη μέλη.
9. Η παρούσα σύσταση δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Φραγκφούρτη παρά τον Μάιν, 7 Ιουλίου 1998.

Ο Πρόεδρος της ΕΚΤ

Willem F. DUISENBERG
